

તુવેરના ભાવ મજબૂત રહેવાની સંભાવના

ભારત તુવેરનો સૌથી મોટો ઉત્પાદક અને ઉપભોક્તા દેશ છે, જે વૈશ્વિક ઉત્પાદમાં ૭૦ ટકા યોગદાન આપે છે. છેલ્લા બે વર્ષથી દેશમાં નબળા ચોમાસાને કારણે, તુવેરનું ઉત્પાદન ઘટીને ૨૦૧૫-૧૬માં ૨૬ લાખ ટન જેટલું થવાનો અંદાજ છે (ત્રીજા આગોતરા અંદાજ, તા.૦૯/૦૫/૨૦૧૬). જે ૨૦૧૪-૧૫માં ૨૮.૧ લાખ ટન અને ૨૦૧૩-૧૪માં ૩૧.૭૪ લાખ ટન થયેલ હતું. સને ૨૦૧૫-૧૬માં, દેશમાં કુલ કઠોળ પાકોનું ઉત્પાદન ૧૭૦.૬ લાખ ટન થવાનો અંદાજ છે, જે બે વર્ષ અગાઉ ૨૦૧૩-૧૪માં ૧૯૨.૫ લાખ ટન હતું. જેના લીધે તુવેરનાં ભાવ કે જે માર્ચ, ૨૦૧૪માં મણના રૂ. ૮૦૦ જેટલા હતા, તે વધીને માર્ચ, ૨૦૧૫માં મણના રૂ. ૧૧૦૦ થયા હતા અને ત્યાર બાદ વધારે વધીને મે, ૨૦૧૬માં મણના રૂ. ૧૬૦૦ જેટલા ગુજરાતના વિવિધ બજારોમાં પ્રવર્તમાન છે. જેથી સને ૨૦૧૪-૧૫ અને ૨૦૧૫-૧૬માં અનુક્રમે ૫.૭૫ અને ૪.૬૩ લાખ ટન જેટલી તુવેરની આયાત કરવામાં આવેલ છે, તેમજ કુલ કઠોળની આયાત વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ના ૩૬.૫૫ લાખ ટનથી વધીને ૨૦૧૪-૧૫માં ૪૫.૮૫ અને વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬માં ૫૭.૯૦ લાખ ટન થયેલ છે.

ગુજરાતમાં તુવેરનું મુખ્યત્વે દક્ષિણ ગુજરાત વિસ્તારમાં વાવેતર થાય છે. સને ૨૦૧૫-૧૬માં રાજ્યમાં ૨.૨૮ લાખ હેક્ટરમાં વાવેતર થયેલ અને અંદાજીત ૨.૩૮ લાખ ટન જેટલું ઉત્પાદન થશે, જ્યારે ગત વર્ષે ૨.૧૪ લાખ હેક્ટરમાં વાવેતર અને ૨.૩૫ લાખ ટન ઉત્પાદન મળેલ હતું.

સને ૨૦૧૬-૧૭ના વર્ષ માટે, સરકારશ્રીએ તુવેરના ટેકાના ભાવ વધારીને મણના રૂ. ૧૦૧૦ નક્કી કરેલ છે (ક્રિવિન્ટલદીઠ રૂ. ૫૦૫૦), જે ગત વર્ષ કરતા રૂ. ૮૫ વધારે છે, તેમજ ખેડૂતોને તુવેરનું વાવેતર વધારવા માટે પ્રોત્સાહનરૂપ ભાવનો સંકેત છે. અનાજ, કઠોળ અને તેલીબિયાની ટેકાના ભાવે ખરીદી કરવા માટે ભારતીય ખાદ્ય નિગમને મધ્યવર્તી સંસ્થા તરીકે સરકારશ્રી દ્વારા નિમવામાં આવશે. ઉપરાંત આ વર્ષે સામાન્યથી સારા ચોમાસાની સંભાવના તેમજ ચાલું માસમાં ઉંચા ભાવ રહેતા દેશમાં અને ગુજરાતમાં ખેડૂતો તુવેરનું વાવેતર વધારવા તરફ પ્રેરાશે.

ઉપરોક્ત વિગતે અહેવાલને ધ્યાનમાં લઈને કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ, જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢની સંશોધન ટીમે દાહોદ માર્કેટના તુવેરના પાછલા વર્ષોના માસિક ભાવોનું પૃથ્થકરણ કરેલ છે. જેના તારણ મુજબ તુવેરનો ભાવ ફેબ્રુઆરી થી માર્ચ ૨૦૧૭ એટલે કે કાપણીના સમય દરમિયાન મણના રૂ. ૧૧૦૦ થી ૧૨૦૦ આસપાસ રહેવાની સંભાવના છે. આથી ખેડૂતભાઈઓ ઉપરોક્ત ભાવ સપાટીને ધ્યાનમાં રાખીને પોતાની રીતે નિર્ણય કરી અનુકૂળતા મુજબ તુવેરનો વાવેતર વિસ્તાર નક્કી કરી શકે છે.

મગફળીના પાકમાં બે હાર મગફળીની અને એક હાર તુવેરની એમ (મગફળી-તુવેર ૨:૧ પ્રમાણમાં) રિલે પાક તરીકે તુવેરનું વાવેતર કરવાથી ખેતીમાં જોખમ ઘટાડી અને વધારે આવક મેળવી શકાય છે.